

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nebrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopiisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. Lastnik konzorcijski list „Edinost“ — Tisk tiskarne „Edinost“, vplisane zadruge z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20. Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina: Za pol leta K 31.20
Za celotno leto 55.00
za tri mesece 15.00
za šest mesecev 25.00
za nedeljsko izdajo za celo leto 5.00
za pol leta 3.00

EDINOST

Posamezne številke „Edinost“ se prodajajo po 8 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglašni se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cenaz: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 via. Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov K 20.— vsaka nadaljna vrsta 2.— Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglašni sprejema in seriatni oddetek „Edinost“. Naročilni in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno na upravi „Edinost“ — Plača in toži se v Trstu. Uprava in seriatni oddetek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštahranilišni račun št. 811.652.

Czerninove ekspozice v vnanjem odseku ogrske delegacije.

Grof Czernin o ameriški vojni napovedi in njenih posledicah, o stališču monarhičje napram beslu „nemo-odbojnice narodu“, o mirovni prapravi, prapravi in osvobodilni vojni in civilni miru.

VNANJI ODSEK OGRSKE DELEGACIJE

DUNAJ, 6. (Kor.) Vnanji minister grof Czernin je na seji odseka za vnanje stvari ogrske delegacije izjavil, da je mogoče da nam Amerika napove vojno. Ako se to zgoditi, potem kljub temu ne bomo nič obžalovali tega, kar smo storili v preteklosti. Vojna napoved bi bila neprijetna za Avstrije in Ogrce, nahajajoče se v Ameriki, toda vojnega rezultata ne bo čisto nič izpomenila. Z ozirom na največje poslanice predsednika Wilsona je konstatiral in minister veliki napredek v naziranju predsednika glede notranjega položaja Avstro-Ogrske. Razpravljal je pri tem o gestu samoodločevalne pravice narodov, opozarjal na to, kolikokrat so ententni državniški tozadovolni že menjali pojme; v splošni zmešnjavi se skriva sedaj za to besedo brutalna zahteva entente po nasilni docepitvi posameznih delov Avstro-Ogrske. Za to besedo se skriva sedaj zahteva, da naj se monarhija odprave pravici, da bi sama urejevala razmere narodnosti med seboj in napram državi. Gre za zahtevo, da naj se teritorialni obstoj in meddržavne razmere Avstro-Ogrske prepušte vojnemu, bodisi evropske konferencie bodisi plebiscita. Vrh tega zahteva entente samoodločevalno pravico narodov le za svoje nasprotnike. Na vprašanja, v kakem obsegu priznava pravico samoodločevalne pravice, je minister odgovoril, da se v okviru svoje kompetence zamore izraziti seveda le v toliko, v kolikor je vprašanje mednarodnega značaja. Pravica države, da razpolaga s svojim teritorialnim obstojem, je izven dvoma. Istotako je nedvomno, da si taka tuja država ne more prislužiti pravice vmešavanja v notranje razmere kake druge države. To so meje za samoodločevalne pravice držav z mednarodnega pogleda. V kolikor se tiče torej medsebojne ureditve narodnosti znotraj posameznih držav, ne obstoja nobeno vprašanje, ampak le notranje-državno vprašanje. Minister odklanja z vso odločenostjo vsako zunanje vplivanje na ureditev naših notranjih razmer in istotako tudi vsako namigo, da naj se gotova notranje - državna vprašanja rešijo mednarodnim putem. Razmerje obeh držav monarhičje stoji na zakonitih temeljih. Želje po kakih izpremenitvah je treba rešiti ustavnim putem s sodelovanjem zakonodajne korporacije, ki garantirajo samoodločevalno pravico narodov v okviru države. Znotraj obeh držav monarhičje imata posamezne narodnosti vsled ustavnih uslovov istotako vse možnosti za ureditev svojih odnošajev. Kake druge možnosti rešitve ne morem priznati.

Govor ministra je bil sprejet z živahnimi odobravanjem in ob sklepu z viharnim ploskavanjem. Prihodnja seja jutri.

DUNAJ, 7. (Kor.) Odsek za vnanje stvari ogrske delegacije je nadaljeval debato o ekspoziciji vnanjega ministra, nakar je bila seja zaključena. Grof Czernin je tekom svojega govora pobijal naziranje, da podaljšuje pri ententi vojno nejasnost glede belgijskega vprašanja. Ententne države si morajo biti glede stališča Nemčije v tem vprašanju popolnoma na jasnem. Minister je opozarjal na znano izjavo pl. Kühnmana, da ni razven Alzaško-Lotarijske nobene mirovne ovire in izjavil, da zamore ententa vsak dan zahtevati, da se izprensene te besede v dejanja. Za to, da zapadna ententa noče miru, je mogoče navesti številne dokaze. Glede od entente pričakovane pomoči od Amerike se je skliceval minister na zelo merodajne vojaške kroge, ki smatrajo pomoč, kakor jo napoveduje ententa, za izključeno.

Glede mirovnih pogajanj je pripomnil minister, da se bodo samoobsebi umljivo mogla vršiti s sodelovanjem obeh vlad, kakor je predpisano v pogodbenem zakonu. Nato je nadaljeval: Gospoda moj! Mi hočemo takojšni, ako mogoče splošni mir. Mi nočemo izneveriti Rusije od deseti danjih zaveznikov. Toda pot k splošnemu miru zamore pač peljati le preko Rusije, ker je Rusija edina država ki je pripravljena za mir. Mirovni pogoji, pod katerimi smo sedaj pripravljene se pogajati, so popolnoma jasni. Ne zahtevamo niti aneksij niti kompenzacij, pač pa stojimo na stališču da imamo istotako kakor Rusija suvereno pravico vlade, da si sami urejemo notranje zadeve. Ako Rusija resnično želi mir — in ni dvoma, da ga tudi hoče —, potem zamore pojasniti svoje stališče zapadni ententi.

Naš današnji položaj hočem označiti s prispodobno, da je monarhija podobna ladji na viharnem morju, ki gre svojo pot, ogrožena od smrti in nevarnosti. Premagati mora se dosti nevarnosti. Se vedno jo premetavajo elementarne sile sedaj sem sedaj tja, toda z visokega jamba ra je že videti celino. Vsi morje na krovu naj vedo, da bo treba se dosti bojati in da bo treba vztrajati, dokler ne dospemo v varno pristanišče miru. Teda dosegli bomo časten mir, ako le velja beslo: Vztrajati!

Odsek četvorice.

DUNAJ, 7. (Kor.) V združenem odseku četvorice ogrske delegacije je imel skupni finančni minister baron Burian svoj ekspozice. Predsednik se je zahvalil ministru za njegov obsežni in interesantni ekspozice in sklenil, da naj se prično posvetovanja o delih ostalih odsekov.

Drugič, potem ko bo po premaganju te prikazani in njene moči na vrsti, da govori, nemiški narod sam, in ako bo ta pripravljen, da imenom naroda sprejme splošno sodbo narodov v tem, kaj naj bo v bodoče podlaga za mednarodne zakone in pogodbe, takrat bomo radevoljno in brez mrmranja plačali polno ceno za mir. Ta cena je popolna, nepristranska pravčnost v vsakem oziru in za vsak narod. Ta končni dogovor morajo skleniti tako sovrainiki kakor prijatelji. Naša trenutna naloga je, da dobimo vojno. Nič nas ne spravi od tega, dokler je ne izpolnimo. Vsa naša moč, vsa naša pomožna sredstva na ljudeh, denarju in surovinih ji bodo posvečena, dokler ne bo izpolnjena. Formul »Brez aneksij, brez kontribucij, brez odškodnin« so mojstri nemške spletarije skrbno izbrabli v to, da narode Rusije in vseh drugih držav, katere zamorejo doseči njihovi agenti, prevarajo v nameri, da sklenejo predčasni mir, se predno dobi avtokracija svojo končno lekcijo in narodi sveta pravico, da si sami določajo svojo bodoče. Oni, ki hočejo doseči mir pred dosogo tega cilja, pripravim, da naj nastopajo s takimi nasveti kje drugje. Mi nočemo nič slišati o tem in bomo smatrali vojno za dobljeno šele takrat, ako nam bo nemiški narod po poverjenih zastopnikih povedal, da je pripravljen, da sklene dogovor, ki bo temelji na pravčnosti in popravi krivic, ki so jih zagrešili njegovi vladarji. Nemci so napravili Belgiji krivico, ki jo je treba popraviti. Razširili so svojo oblast tudi nad druge narode, posebno nad Avstro-Ogrsko, nad dosegaj svobodne balkanske države, nad Turčijo in Azijo, oblast, ki jo morajo zopet opustiti. Vso veliko krivico, ki je bila zagrešena v tej vojni, je treba seveda zopet popraviti, toda ne na stroške Nemčije in njenih zaveznic. Vsled našega vstopa v

vojno je ostalo naše stališče napram končni ureditvi ob sklepa vojne neizpremenjeno. Rekel sem januarja, da imajo narodi ne samo pravico do svobodnega prometa na morju, ampak tudi na zajamčeni dostop. Mislim nisem takrat samo na male narode, ki potrebujejo naše podpore, ampak tudi na velike narode in sicer tako na naše sedanje sovražnike, kakor tudi zaveznike. Pravičnost in enakost je mogoče doseči le za visoko ceno. Mi hočemo, da se ustvarijo trajne podlage za svetovni mir in zato moramo stremeti po njih častno in brez strahu.

WASHINGTON, 6. (Kor.) Obama zbornicarna kongresa dne 5. t. m. predložena resolucija pravi: Državni departma izjavlja, da obstoja od danes opoldne med Združenimi državami in Avstro-Ogrsko vojno stanje in da se odreja uporabljati vseh sil armade in mornarice v vojni proti tej državi.

LONDON, 6. (Kor.) »Central News« poročajo iz Washingtona: Resolucija komisije reprezentantske zbornice za vnanje stvari se glasi: Ker je avstro-ogrška vlada

napram vladi in narodu Združenih držav s prekinitvjem diplomatskih odnošajev in podpiranjem podvodniške politike Nemčije, s katero je Amerika v vojni, nastopala sovražno, in ker je Avstro-Ogrska svojim zaveznikom dovoljevala vsako podporo za nadaljevanje vojne na suhem in na morju proti vladi in narodu Združenih držav, sprejmeta v kongresu združena senat in reprezentantska zbornica, da obstoja od 5. decembra opoldne med Avstro-Ogrsko in Združenimi državami vojno stanje.

Predsednik se pooblašča in pozivlja, da se posluži v boju proti Avstriji in za izvojevanje srečnega izida vseh vojaških in pomorskih sil Amerike, kakor tudi vseh pomožnih sredstev, ki jih ima vlada na razpolago.

WASHINGTON, 6. (Kor.) Komisija za vnanje stvari reprezentantske zbornice se je izrekla za vojno napoved Avstro-Ogrski.

WASHINGTON, 6. (Kor.) Wilson je izjavil v kongresu, da je zato priporočil vojno napoved Avstriji, ker je potrebno, da se odpošlje ameriške čete v Italijo.

Zvezna armadna poročila. AVSTRJSKO.

DUNAJ, 7. (Kor.) Uradno se razglašja: 7. decembra 1917. **Vzhodno bojišče. — Premirje.** **Italijansko bojišče. — Čete Feldmarsala barona Conradra so izvojevale v napadaju nadaljne uspehe, Avstro-ogrski strelski polki so no večurnem srčitem boju iz bližine stali sovražni odpor na Mt. Sisemola. S padcem te več tednov žilavo branjene utrbe so izgubili Italijani nad tisoč ujetnikov in velike množine bojnih sredstev vseh vrst. Skupno število o 4. decembra vzhodno Asiaga privedenih ujetnikov je narastlo na 15.000. Zvišal se je tudi plen topov.** **Nadžnik generalnega štaba. NEMŠKO.**

BEROLIN, 7. (Kor.) Veliki glavni stan. 7. decembra 1917. **Zapadno bojišče. — Armada traljevala Ruprehtia v kolemu Yperna o 1. časa do časa močan ogenj, ki se je razširil proti jugu do Lysa. Na južnem brezu Scarpe je bil topovski boj z večer stonjevanjem. Med Graincourtom in Marcolingom so se končale manjše akcije z izboljšanjem naših postojank. Selo La Justice je bilo zavzeto z naskokom, Marcoling očiščen sovražnika. Severno La Vacquerie smo obdržali naše postojanke v srčitem boju proti angleškim napadom z ročnimi granatami. Začasno uspehi sovražnik je bil s protinaskom zopet vržen. — Armada nemškega cesarjeviča: Na obeh bregovih Moze je bilo topovsko delovanje nepopolno živahno. — Armada vojvode Albrehta: Porenski deželni bramborci so privedli z nekake posrečenega sunka v francoske šerke v gozdu Apremontu 20 ujetnikov. — Poročnik Müller je izvojeval 36 letiško zrnogo.**

Vzhodno bojišče. — Nič posebnega.

Macedonska fronta. — Neznatno bojno delovanje.

Italijanska fronta. — V izrabljanju svojih uspehov so zavzele čete barona Conradra Mt. Sisemol. Številno v Sefmihih občinah napravljenih ujetnikov se je zvišalo na 15.000.

Prvi generalni kvartirnojmster pl. Ludendorff.

TURSKO.

CARIGRAD, 6. (Kor.) Iz glavnega stanja se poroča: Sinajska fronta: Položaj je neizpremenjen. Na obeh straneh občilen topovski ogenj. — Na ostalih frontah nobenih dogodkov.

SOVRAZNA URADNA POROČILA. Italijansko poročilo.

6. decembra. — Na asijski planoti se je vnela večraj bitka z novo srditostjo. V izrabljanju svojih pribrorjenih uspehov med Mt. Pondarecarjem in Mt. Badesleche, je napenjal sovražnik vse sile, da bi, potem ko je opustil frontalne napade, zavzel veliko trdnjavo Mt. Castalgomberto z okolitvijo. Ves dan so se vršili od južnih pobožij Castalgomberto do Foze srčiti boji. Močnemu sovražnemu pritisku, ki je bil izvajen z ogromno premočjo, so se naše čete trdnjavno upirale s številnimi protinapadi in so se umikale le korak za korakom. Potem ko so naše čete zasedle zadaj pripravljene postojanke, je bil ukazani umik. Na Mt. Fiori in Mt. Castalgomberto so se nekateri izolirani alpski oddelki branili do zadnjega. Močan sovražni poizkus, da bi prebil našo zaporno postojanko v dolini Brente, je bil krvavo odbit.

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 7. (Kor.) Wolffov urad poroča: V zapornem vodovju krog Anglije je bilo potopljenih vnovič 13.000 ton.

Konferenca med Hertlingom in Hindenburgom.

BEROLIN, 7. (Kor.) Wolffov urad poroča: Načelnik generalnega štaba, gim.

Nagodba z Ogrsko.

Tretji dan že se vleče razprava o nagodbi z Ogrsko. Nastopila je cela vrsta odličnih govornikov, med katerimi najodločnejši vladni pristaši niso vedeli povedati nič lepega o nagodbi in o — zvezi z Madžari.

Včeraj pod noč je govoril tudi slovenski poslanec dr. Verstovšek, ki je s prečo satiro žigosal razmere na Ogrskem, kako skrbé Madžari le za-se in kako se vedejo madjarski vojaki v naših domačih krajih, kamor prihajajo.

Slovenski je govoril sploščeta: »Razprava, ki se vrši te dni, je velevažno posvetovanje o nagodbi dežel ogrske krognice, torej dežel, v katerih biva čez 60 odstotkov Nemadjarov. Nagodba pa se sklepa potom Madjarov, po ovinku tudi s Hrvat- sko, našo najbližjo sestro, s katero želim biti združeni vsi Jugoslavoji tostranske polovice, ne po madjarski pogodbi, ampak tesno spojeni v gospodarskem, političnem in kulturnem oziru. Kljub temu, da v deželah ogrske krognice biva 60 odstotkov Nemadjarov, da je priklapljena Ogrski vsa Hrvatsa in Slavonija, sklepajo to pogodbo vedno le Madžari. Zato je ta pogodba le nim v prid. Naš narod slovenski je imel od Madžarov le najslabši vtis. On je želel od nekaj, da bi bili vsi Slovani docela ločeni od teh hunških ljudi. Obzaljen vsakogar, ki mora živeti v madjarski državi. Slovenski Prekmurci so dali Madžarom vso kmetijsko kulturo, sami pa nimajo ne šol, ne drugega pouka v svojem lepem starodavnem panonkem jeziku, ki ga morejo v urad h svoje »svobodoljubne« države uporabljati samo potom tolmacha. Tako izgleda ona samoodločba narodov na Ogrskem, ki jo je hvalisal svoj čas Tisza. Ob teh žalostnih narodnih razmerah to-in ocastranskih Slovanov si je upal tudi tu pred kratkim ministrski predsednik pl. Seidler trditi, da so podani vsi pogoji, da zamorejo vsi narodi sodelovati pri državnem ustroju!

Naši bratje Slovenci na Ogrskem, ki jih je 200.000, nimajo nobenega zastopnika, ki bi branil njih težaje; kvečjemu se drzne govoriti v njihovem imenu nenegat Wlasitz. Odločno protestujemo še enkrat, da bi se drznili krogi avstrijskih in ogrskih državnikov zlorabljeni take velike ideale, kakor je samoodločba narodov. Tolmačen- je naših zahtev od strani teh krogov v zmislu, kakor se je to godilo do sedaj, je zmišljanje prve vrste, ki najde v ljudstvu naiodločnejši odpor. (Bravo! Tako je!)

Nadaljevalje nemiški je omenjal znano petkovo izjavo treh slovenskih parlamentarnih strank o popačenju cirkularne note ruske vlade in je rekel, da nas plitki napadi v »Reichspost« puščajo popolnoma hladne, a na uvodnik »Fremdenblatta« je treba odgovoriti. Zavračal je nazor, da bi bila izvedba slovenskih deklaracij nedružljivja z obstankom države. Nasproti temu je omenjal, da so bili in so za tako federativno vzgradbo države krogi, ki so bolj poklicani zastopniki avstrijske misli, nego pšec članka v »Fremdenblattu«.

Nato je omenjal, kako celo na Hrvatskem zatirajo vsak svobodnejši pojav in so dan poprej potlačili celo izjavo poslanca Starčevićanske in samostalne srbske stranke, v kateri pozdravljajo o priliki pogajanj za premirje načela o — samoodločbi in zahtevajo samostojno državo Hrvatov, Srbov in Slovencev. Podpisanih je 12 poslancev.

Nato je slikal, kako so Madžari delali ogromne kupčije od začetka vojne in kako nas izgledujejo. Ne smemo pa pozabiti, da so Madžari med vojno spravili na stotine voz moše skozi Svico v sovražne države. Pri nas pa lakota. Iz tega se razvija sovraštvo do Madjarov. — Govoril je o Nemcih, ki se bratijo z Madžari, da si se ločijo ti ločijo od Avstrije! — Govoril je o krivični kvoti 36/4 proti 63/6, dasi je prebitostvo v razmerju 43 proti 57. — Govoril je o službenem jeziku. Na Ogrskem gre vse eno vse v red u klub madjarskemu prevajevalnemu jeziku. Enotnost vojske zaradi tega ni nič trpeta. — Nato je slikal, kako so se madjarski vojaki vedli v Srbiji in pri nas na Goriškem. Zal, da tega ne moremo podati. Morda pozneje.

Z Dunaja.
5. decembra 1917.

Za slovenske narodne barve.

V današnji seji poslanske zbornice sta podala poslanca dr. Ravnikar, dr. Rybař in tovarishi na ministra za notranje stvari naslednje vprašanje:

Solska družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani ima že mnogo let v svoji zalogi in razpečava vžgalce, ki imajo v belo-modro-rdečem polju napis: »Mal poloji dar, domu na altar!« — Te vžgalice z etiketo vred izdeluje »Oesterr. Zündholzchen Verkaufsgesellschaft« v svoji tovarni v Sušici na Češkem. — Dne 4. maja 1915. pa je dunajski zalogi imenovana Verkaufsgesellschaft c. kr. oblast na Dunaju (policijska ali namestništvo) prepovedala rabo etikete v belo-modro-rdeči barvi. Ljubljanski zalagatelj vžgalic pa je prejel dopis od Verkaufsgesellschaft dne 20. sept. 1915., v katerem pravi, da je tovarna v Sušici pravkar telefonično sporočila, da je prišel tega jutra v tovarno odposlanec c. kr. okr. glavarstva v Sušici, ki je tovarniškemu vodstvu predložil ukaz c. kr. namestništva v Pragi od 13. nov. 1915. št. 39913, s katerim se tovarni prepoveduje raba Ciril-Metodovih etiket. Na ugovor, da je ministrstvo za notranje stvari dovolilo Ciril-Metodovi družbi rabo teh etiket, je komisar odgovoril, da se mora tovarna brezpogojno ravnati po ukazu c. kr. namestništva v Pragi. Tovarna se je morala ukloniti, enako C. M. družba, ako je hotela za bodoče dobivati vžgalice. Etiketo je dala izpremeniti v enobarvno modro polje.

Kakor rečeno, je prejšnja etiketa Ciril-Metodove družbe v rabi že mnogo let. je od oblasti dovoljena in izrecno pripoznana. Barve belo-modro-rdeča so deželne barve kranjske; razen tega jih od l. 1848 narod slovenski pripoznavava kot svoje narodne barve, ki so sicer že 3 in pol stoletja splošno v rabi. Rabimo jih na grbih, praporjih in zastavah, pri vsaki priliki, ne da bi jih bila kdaj doletela kaka oblastna prepoved. Kaka prepoved bi bila nesmiselna in nerazumljiva, kajti, kar je dovoljeno drugim narodom, sme biti tudi slovenskemu. Vzlic temu pa c. kr. oblasti prepovedujejo rabo slovenske trobojnice, na Stajerskem in Koroškem smenajo c. kr. orožniki zastave v slovenskih varbah.

Podpisani posl. vprašajo:

1.) Ali je Nj. E. pripravljena poučiti se o tej stvari in nam pojasniti, katere oblasti so izdale omenjene prepovedi, in s katerimi razlogi jih utemeljujejo?

2.) Ali je Nj. E. voljna ukreniti, da bodo razveljavljene vse prepovedi glede na rabo slovenske trobojnice?

3.) Ali hoče Nj. E. ukreniti, da se razveljavi ukaz c. kr. namestništva v Pragi z dne 13. sept. 1915. št. 39913, s katerim se tovarni v Sušici prepoveduje izdelovanje in raba etiket na vžgalicah C. M. družbe v belo-modro-rdeči barvi?

Na Dunaju, 5. dec. 1917.

Vojna napoved Amerike Avstro-Ogrski.

Wilsonova poslanica kongresu o vojni napovedi in vojnih ciljih Združenih držav.

WASHINGTON, 6. (Kor.) V svoji večrajšnji poslanici je Wilson priporočil kongresu, naj se v svrhu zvišanja akcijske svobode nužno izjavi za vojno stanje med Združenimi državami in Avstro-Ogrsko. Avstro-Ogrska da v trenutku ni več sam svoj gospodar, ampak navaden vazal nemške vlade, s čemer je treba računati in temu primerno tudi postopati. Avstro-Ogrska ne postopa po svoji volji al: v smislu želji in čustve svojih lastnih narodov, ampak kot orodje nekake drugega naroda. Nastopiti meramo proti Avstro-Ogrski z oboroženo silo in smatrati osrednje vlasti kot enoto, sicer se ni mogoče vojevati uspešno. Iz istih vzrokov bi se morala napovedati vojna tudi Turčiji in Bolgarski. Tudi te dve državi ste orodje Nemčije, toda le orodje in zaenkrat še niste neposredno na poti naši akciji.

WASHINGTON, 5. (Kor.) V kongresu je govoril preds. Wilson obširno o vojnih ciljih Amerike. Izjavil je: Vsekakor je naš cilj, da zmagamo. Svojih korakov ne bomo zavlačevali in vztrajali bomo, dokler ne dosežemo cilja. Kot narod smo v duhu in po naziranju edini. Čujem sicer grajo in mrmranje kričačev in brezglavih rovačev in opažam tudi, kako govore tuintam o miru ljudje, ki nimajo poima niti o podlagah niti o sredstvih, s katerimi ga zamoremo doseči s čistim pogledom in neklonienim duhom. Toda nobeden njih ne govori v imenu naroda. Pustimo jih pri miru. Ameriški narod želi doseči mir s premaganjem onih mračnih sil, ki so ga preki in ne omogočile.

Zato je treba predvsem pobiti neznošno prikazen, katere grdo lice nam kažejo gospodje Nemčije, pobiti te groznie z vojno v zvezi s silo brez vesti in časti in ako jih že ni mogoče spraviti popolnoma s sveta, pa vsaj izključiti od prijateljskega občevanja med narodi.

Proti preziranju slovenskega prebitstva v Gorici.

Poslanec dr. Rybař in tov. so naslovili na njega ekscelencu gospoda ministrskega predsednika sledeče vprašanje:

Ze revizija ljudskega štetja v Gorici je pokazala, da sta si slovenski in italijanski živelj v Gorici po številu skoro enaka, dasi vsled znanih razmer ni bilo ob reviziji več možno ugotoviti vseh mahinacij popisovalnih komisarjev na mestnem magistratu.

Zdaj pa, ko se ljudstvo vrača v Gorico, je poznavalec razmer znano, da je tam velika večina, da skoro vseskozi slovensko ljudstvo, ki je pohitelo v ljubljeno domacijo, ki si jo hoče vsaj za silo urediti s svojimi pridnimi rokami ter si ustvariti nove življenske pogoje.

Toda tamošnji vladni komisar, ki vodi magistratne posle, se vede tako, kakor da ima voditi čisto italijansko mesto. Kakor

je poprej vedno in dosledno magistrat preziral slovensko prebivalstvo, tako dela tudi on, kar Slovence neizmerno draži, razburja in žali.

Pred nekaj dnevi pa je tudi c. in kr. armadno poveljstvo izdalo razglas, da se morajo vsi moški od 16. leta naprej zglasti pri etapnem štaciškem poveljstvu, kjer dobe svoje legitimacije. Dasi je tam brez dvoma takih oseb, ki se jih tiče ta razglas, nad tri četrte slovenske narodnosti, vendar je sestavljen v furlanskem, nemškem in italijanskem jeziku, — v slovenskem pa ne.

Nemščina na Goriškem ni in ne bo nikdar deželni jezik, in danes ni v Gorici morda niti enega Nemca, ki bi se ga ta razglas dotikal; vendar je armadno poveljstvo čutilo potrebo, izdati ga tudi v nemškem jeziku. A za peščico Italijanov je izdalo razglas poleg v italijanskem jeziku še v furlanskem narečju.

Ker doslej furlanščina ni imela nikjer zavetja, ker so bile doslej povsod le italijanske šole, je praktična vrednost furlanskih razglasov zelo problematične vrednosti. — In vendar je armadno vodstvo čutilo potrebo, postreči celo Furlanem v njihovim starodavnem narečju; slovensko večino je pa žaljivo prezrlo.

V Trstu izhajajoči slovenski dnevnik »Edinost« je dodal tej vesti naslednje pripombe:

»Samo za slovenski jezik, za jezik večine prebivalstva v deželi ni prostora. Tudi se ne pripoznavajo! Gorica velja tudi nadalje kot italijansko mesto s privilegiji za nemški jezik; Slovencev pa ne vidijo, jih ne priznavajo; za njihov jezik ni mesta v uradnih razglasih! Potem pa se čudijo in morda tudi zgazajo nad drznostjo Italijanov, ki se nagnajo s svojimi aspiracijami na to deželo, sliče vaje se na narodni princip, na narodnost prebivalstva. Človek mora strmeti, ker ne more razumeti take državniške modrosti v časih, ko se toliko govori o pravičnosti do vsih narodov in o praviči samoodločbe.

Z ozirom na vse to vprašamo:
1. Ali hoče Njegova kscelencna kot še celokupne vlade poskrbeti za to, da vsi resortna ministristva ukrepano vse po potrebi v smislu izvrševanja popolne in rodne enakopravnosti pri vsih državni uradih in na goriškem magistratu?
2. Ali hoče storiti pri c. in kr. vojnem ministristvu in armadnem poveljstvu pri merne korake v ta namen, da bodo tudi vojaške oblasti upoštevale jezik večine deželnega prebivalstva?

Čejeva bdi Litva?

Dunaj, 5. dec. 1917.

Poljski državni poslanec vicepl. Halle je razdelil te dni v poslanski zbornici k nekonskrisano brošuro z naslovom: »Zur Lösung der litauischen Frage«.

Med Nemci je zbudila precej jeze, kaj razkrivala je nemško gospodarstvo v to deželi, ki jo Poljaki zahtevajo za svoj Veliko Poljsko. Nemci pa jo hočejo pridružiti k svoji državi.

V uvodu pravi, da litavska vojna uprava zahteva domačo poljsko prebivalstvo in podporo drugorodnih Litvecev, da bi ustvarila proti Poljakem nepopularen etnografski celotni Litvi, ki naj bi se združila z nemško državo v ožjo zvezo ter tako ogrožala najvitalnejše interese Poljske; vse kaže, da hočejo z Litvo zavirati razvoj poljske države proti severu in vzhodu kar bi na sploh motilo in ovirale daljni državni razvoj poljske države.

Te očlilščine, pravi pisatelj, nalagajo nam Poljakom največjo pozornost, da jasno izjavimo, da poljski narod ne more nikdar odobriti take voje politike svojih zastopnikov, ki bi nasprotovale življenjskim interesom poljskega naroda.

Pisatelj nam podaja v kratkih črtah dokaz, kako je Litva skozi celih 5 stoletij della zgodovinsko usodo Poljske. Ze v 14. stoletju je bila Litva s Poljsko združena in se je borila enako proti Turkom kakor Moskalom. Letu 1385. je litvski veliki knez Vladislav Jagiello zasedel prestol Piastov in izdal listino največjega političnega pomena, s katero je ob pritrditvi svojih bratov litavske pokrajine na večerše z združil s poljsko krono. V 15. in 16. stoletju je ostala Litva vedno zvesta ob hoku Poljske, dasi so skušali od zapada zavesti med obema deželama spore in separatistične težnje. Ponovno je bilo dokumentovano edinstvo interesov in popolna enakopravnost obeh dežel; tako 1. 1401. z unijo v Vilno, ko je bilo litavsko ljudstvo po svojih plemičih prvič prepuščeno k neodločenju, drugič z unijo v Horodlo leta 1413., ko se je poljsko plemstvo pobratilo z litvskimi bojarji, in tretjič z unijo v Lublinu leta 1569. Končni akt združenja obeh držav se je izvršil 1. 1791., ko je konstitucija 3. maja pripoznala eno samo državo.

Koncem 18. veka je delila Litva žalostno usodo Poljske. Vse boje za svobodo sta vodili obe deželi v bratski slogi. Največji unak poljski 18. stoletja je bil Litvin Kosciuszko. Dunajski kongres je večidel velike vojvodine Varšavske prepustil kot poljsko kraljevstvo carju Aleksandru I., ki je zagotovil, da pridruži tej Poljski tudi se ostale zemlje poljske, ki jih je pri tretji delitvi dobila Rusija.

Za njegove vlade je vzcvetelo na Litvi novo narodno življenje, kateremu jedro je bilo vseučilišče v Vilni, ki je združevalo najzbornejše poljske učenjake evropske dave in ki se je kulturno visoko odlikovalo. Prav tam je zažarela v novi svetlobi poljska književnost, kateri je stal na čelu Adam Mickiewicz.

Po skrivnostni smrti Aleksandra I. so vršila nasilstva ruske birokracije, ki ni mogla trpeti nobenega drugega svobodno se razvijajočega naroda, in tako je leta 1830. buknil upor proti carizmu. Po nerečnem koncu te revolucije je pričela uska vlada sistematično zatirati vse poljsko življenje in gibanje. Leta 1863. so Poljaki zopet zagrabili za orožje in kakor eno so jim stali ob hoku Litveci. Tisoči a tisoči najboljših Litvecev je bilo poronjenih, tisoči preganjeni in sružene stebe Sibirije, poljski jezik pregnan iz vsega javnega življenja, katoliška cerkev podrejena državni oblasti, uničataška cerkev zapuščenata in prislino združena s pravoslavnim. Zdelo se je, da je zatrito sleherno narodno žitje Poljakov.

Ali ko so ruske vojske zapustile Vilno, e je kmalu kakor požar izpod pepela prizazalo na dan poljsko življenje. V nakratnem času, še predno je bila uvedena nemška uprava, je nastalo na Litvi stolne poljskih ljudskih šol. V ilno je dobilo poleg ljudskih tudi več srednjih šol in z vseučilškimi tečajji je bil postavljen temelj ožvjenemu staroslavnu vseučilšču. In Litva je zahrpenela po novem narodnem življenju in svobodnem razvoju vsega poljskega naroda. Ali kmalu je doživelo ljudstvo hudo razočaranje.

Na začetku leta 1916. je bilo izvršena Litvi ljudsko šefje, ki je pokazalo, da o Poljaki ne le v kulturnem in gospodarskem oziru glavni gospodarji v deželi, narveč da tudi po številu nadkriljujo; stala ljudske sloje. Nemcem ta uspeh ni bil po volji in sledilo so odredbe, ki zaslebilje očiten namen, da bi tlačile poljski avzo, podpirale pa druge rodove in jih asčuvale proti Poljakom. V onem času zdano povelje Oberstovo pravi neprikrilo, da ni v ineresu nemške države, ako bi ova poljska država postala bremena.

V tem smislu izdane in izvedene naredbe vojaške uprave so zbudile globoko gorčenje naroda. Razvoju poljskega šoliva so se stavle največje težave na pot, seučilški tečajji so bili razpuščeni, poljske upravne oblasti mesta Vilno, ki so ljubovale najhujšemu ruskemu zatiranju o bile popolnoma odpravljene in nadomeščene z nemškimi, pri čemur je ostalo brez kruha vse uradniško osebje. Večine ojskih veleposestev so Nemci dali pod risilno upravo, čeprav so bili posestniki avzoči, ne da so jim dali kaj odškodnine z dohodkov; pozneje so jim dovolili merno rento za skromno življenje, ako o posestniki podpisali revers, da sprejmemo to kot dobrovoljen dar vojaške uprave. Gozdove so jim posekali in les izvozili na Nemško. Trgovina in obrt v mestu Vilna sta bila popolnoma potlačena. Tisoči telavcev so ostali brez kruha, izročeni tevščini, ki je bila toliko večja, ker so vse poljske pridelek zaplenili in plačali po cenah, ki so pokrile komaj stroške, nato pa prodajali mestnemu prebivalstvu kralji po tražanskih cenah. Dasi ljudje niso imeli kakih dohodkov, so morali plačevati velike davščine.

Da bi se ta beda pomnožila do neizmernosti, so na dan proklamacije obeh vlatarjev centralnih veselil za ustanovitev samostojne poljske države v mestu Vilno se moške od 17.—60. leta brez ozira na poklic obsodili v prisilno delo. Čeprav so o odredbo pozneje omilili, je bilo vendar na tisoče Poljakov prideljenih delavskim bataljonem. Slabo obdelanci, za največje ilo preživljani, nastanjeni v lesenih lopah ud pri največjem mrazu, so bili ti reveži osveščeni žalostnemu poginu. Njihove rodbine doma pa so ostale brez podpore. Dobrodelni darovi pa, ki so prihajali poljskemu odboru iz Poznania in iz Švice, so le deloma prišli na pravi naslov, večino pa je uprava zaplenila in svojevoljno uporabila. Ko je spomnil 1917. vsled lakote umrljivost v mestu Vilno izredno narasla in bila posebno otrokom nevarna, je poljski odbor pričel najno akcijo, da bi otroke spravil iz mesta na deželo; ali upravne oblasti so delave vse močne težave, odrekale so dovoljenja, in na stotine lačnih otrok je brez dovoljenja zbežalo iz mesta

in peš nastopilo pot v veliko verst oddaljene kraje. Danes hodi 90% prebivalstva v Vilnu v ljudske kuhinje, kjer dobivajo dnevno 100 gramov kruha in 100 gramov kake zelenjavne juhe.

Ko je padla Riga v nemške roke, je proglasil nemški državni kancelar, da bo treba državopravno določiti razmere v Kurlandiji in na Litvi. Istočasno je bil sklican kurlandski deželni zbor v Mitavo, litvovski pa v Vilno. V kurlandski deželni zbor so poklicali edino le zastopnike veleposestva in mest ter malo zastopnikov z dežele, da bi pokazali v deželi, kjer šteje Nemstvo le 6% prebivalstva, nemško lice; v litvski deželni zbor pa so poklicali le zastopnike drugorodnih Litvecev, dasi so ti v veliki manjšini. To jasno kaže, da ta temeljno različna mera zasleduje posebne politične svrhe. To potrjuje tudi okolnost, da se ugledne Poljake z ovtanjem nemšk propagandne zaprti in odpravili iz dežele in da so prepovedali v ilno sklicano poljsko skupščino, ki naj bi ozarila svoje stališče nasproti nameravam boodnosti te dežele. Zato je tudi izstala oficijelna izjava kake poljske javne skupščine, kakšno stališče zavzemaio Poljaki nasproti nameravam državopravni uredbi Litve. Sicer pa obstoji v tem pogledu spomenica vseh poljskih frakcij Litve na državnega kancelarja v maju t. l., ki zahteva la se Poljska in Litva v smislu zgodovinske preteklosti združita v eno državo, v kateri sta oba dela enako veljavna in to re vsi rodovi enakopravni. Ako smo razmere na Litvi stvarno pojasnili, nismo storili tega zagatadeli, da bi vzbujali morda sočutje, ali še netilji v Evropi kipeče sovraštvo proti Nemstvu; storili smo narvotno kot prijatelji sporazumljenja obeh sosednjih velikih narodov, ki bosta po volji potekala, da se mirno razvijeta drug poleg drugega, pa tudi v prepričanju, ta je za vzajemno sporazumljenje neobhodno svobodno razpravljanje naroda z narodom in da je treba resnico prosto in brez ovinkov izpovedati.

Nemčija, ki gotovo uvazuje svoje interese je pomagala, da bi poleg nje nastala svobodna poljska država; istotako pa se mora v svojem interesu izogniti vsemu, kar bi moglo vzbujati nezaujanje in motiti dobro vero. Najrelejši interese Nemčije zahtevajo, da nastane trajno sporazumljenje med narodi, ki bi se mogli trajno in mirno razvijati drug poleg drugega, kar je danes stremljenje krvaveče Evrope. — Kar se Litve tiče, moramo tu naglasiti, da so b'li najslavnejši velikani poljske književnosti (da imenujemo le Mickiewicza, Syrokomla, pisateljico Orzeszkowa, Sienkiewicza) po večini litvškega pokolenja, in so spajali trdne vezi tega naroda v dobi najhujšega preganjanja, tako, da vsak Poljak obema Litvi enako Poljski z isto ljubeno in jo imenuje svojo domovino. Močna Poljska, združena z Litvo, kakor je bila skozi stoletja, bi tvorila naravno zvezo med različnimi kulturami zapada in vzhoda Evrope, bila bi nositelj zapadne kulture proti vzhodu. Litva je le slabo obdelana in bila bi naravno ekspanzivno zemlje za preobjudene pokrajine poljske. Brez teh pokrajin bi postajala Poljska delalje bolj preobjudena, kar bi tudi Nemčiji moglo delati nove težave.

Nade gotovih krogov, da bi s pospeševanjem separatističnih teženj nacionalnih Litvecev koristili nemški prevladji, sloni na popolnem nepoznavanju dejanskih razmer; čeprav večletna propaganda v litvskih krogih, ki je netila antagonizem proti Poljakom, ni ostala brez uspeha, vendar je ta antagonizem daleč zaostal za bojaznijo pred grozečo nemško nadvlado, pred katero bi dali prednost tudi povratni — ruske nadvlade.

To so glavne misli te zanimive brošure, ki nam v nekoliko drastičnih stavkih podaja živo sliko sedanjih razmer na Litvi in o političnih stremljenjih večine tamonjnega prebivalstva. Da te razmere vplivajo tudi na notranjo avstrijsko politiko, je naravno, in »Edinost« je imela že često priliko naglašati, da nemška uprava v poljskih deželah napravlja Avstriji velikih in često nepremostljivih težav.

Razne politične vesti.

Narodi zahtevajo svojo pravico! Pod tem naslovom je priobčilo »Arbeiter Zeitung« v svojem izdanju od 4. decembra znamenit članek, ki se hvalevredno zavzemlje za pravico narodov do samoodločbe. V debati v poslanski zbornici o skromnem podaljšanju sedanjega gospodarskega razmerja do Ogrske se je pokazala bolezen državnega telesa tako ojstro, da znakov časa ne morejo prezirati tisti, ki morajo sicer po svojem poklicu slaviti ta državni red. Trije narodi zahtevajo pravico do samoodločbe, radi česar zanikujejo to narodnostno državo, ki ne izpolnjuje njih ideala, marveč zahteva od

njih, naj se mu odreko. Da pa četrtemu med slovanskimi narodi (Poljakom) ni treba izražati nikake nezadovoljnosti, je vzrok izključno v tem, ker mu je uresničenje poljskega ideala — odcepljenje od narodnostne države — že ne uresničeno, pa vsaj obljubljeno. Nič ne koristi upiranje proti izpoznanju, da se načelo, po katerem naj se ustanovi prihodnji red Evrope, protiv avstrijskemu redu. Red v obeh narodnostnih državah (monarhije) se mora umakniti redu, v katerem dobi vsak narod svojo samostojnost! Državniki Avstrije žele, naj bi se ne dotikali tega, kar in kakor je, ali, ni še dolgo temu, ko se je slovesno proglašala potreba, da se Avstrija postavi na drugačne podlage. Pisec se sklicuje na prestolni govor z dne 30. maja, ki govori: »Da po nepodnosti prejšnjih let in po političnih izjemnih razmerah vojne ne bo možen blagodejen provizv ustavnega življenja, ne da bi izpolnili ustavnoinpravno-pravne podlage vseskupnega javnega življenja, tako v državi kakor v posameznih kronovinah. V okvirju enotnosti države naj se čim prej ustvarijo predpogoji v zagotovitev nje funkcij in svobodnega narodnega in kulturnega razvoja enakopravnih narodov!« — Potem je govoril tudi Clam-Martinic o »potrebi svobodnega narodnega in kulturnega razvoja enakopravnih narodov kot cilju boodnosti.« — Govorec o narodnih sporih je ministrski predsednik dr. Seidler dne 14. julija razvil svoje ideje, naglašujoč, da se ti spori ne morejo rešiti, ker ustava ne odgovarja speciifnemu svojstvu te države, sestoječe iz različnih narodov. Rešitev tega problema da se mora izvršiti v duhu prestolnega govora — po novi poti! Razmere silijo že dolgo časa k taki rešitvi. Ne more se torej govoriti, da je prerano. — Ali se je — nadaljuje »Arbeiter-Zeitung« — čuditi potemtakem, da se sile, nasprotujoče sedanemu redu — katerega nevdružljivost se tako potrjuje — vedno bolj množijo, tako, da vsi patični govori, ko bi jih hoteli utišati, ostajajo brezsvpešni? Ali, nič se ni poizkusilo, ali storilo, in o »novih poteh« ni nobenega govora več. Kaj se odgovarja na pritiskalno zahtevo narodov po združenju v enotnosti, in po samostojnosti; na zahtevo, ki živi v vseh narodih? Tudi v nemškem, ki najbolj trpi vsled pomanjkanja te samostojnosti? Kronovinske meje da se morajo respektirati in na državni sestavi da ni smeti nič izpreminjati! Kako naj se potem doseže enotnost narodov, ko so kronovinske meje na potu, kako naj se izpolni hrepenenje po samostojnosti, če se more državana sestava hraniti le tako, da briše pravico narodov do svojstvenosti? S prokletstvi se ne daja krofiti silnice življenja. »Arbeiter-Zeitung« zaključuje: Stari red, ki pozna le dežele in državo, ne more rešiti problema Avstrije in naložiti narodom, vroče hrepenenim po višem narodnem idealu, naj mirujejo, in jim zanovedati naj se odreko! Verašanje novega reda usiljuje čas sam in zato se ne more to vprašanje ne odložiti, ne odkloniti!

L'État c'est moi! Oficijozni »Fremdenblatt« je oštro nastopil proti izvavi slovenskih strank, oziramo proti njihovih zahtevih po praviči samoodločbe narodov. Seveda se je postavil pri tem za plot državnih interesov. Rečena pravica da je pri nas zagotovljena, toda le v okvirju »samohrane države«. Nato odgovarja praška »Union«: »Nikomur ne prihaja na misel, da bi ogrožal samoohrano države. Če slovenske stranke zahtevajo neomejeno enako pravico, zahtevajo le, kar naj bi bila država že davno storila ravno v interesu svoje samohrane. Zal pa, da je enaka pravica narodov vkljub državnim temeljnim zakonom doslej le na papirju. V resnici gospodujejo v Avstriji Nemci, na Ogrskem pa Madjari, in državne oblasti na Dunaju in v Pešti delajo vse, da bi ohranili ta sistem. Za vsak košček svojih zakonitih pravic se morajo nemški narodi desetletja boriti. Na vsakem polju štiti in varuje državna oblast privilegije in predpravice Nemcev. Celo tedaj, ko je bila primorana k izvedbi splošne direktne volilne pravice, je napravila to pravico — neenako. To je resnica o postopanju z narodnostmi pri nas; kdor drugače slika razmere, zagreša olepšavanje in predvajja inozemstvu Potemkinove vasi. Ob takih razmerah more govorjenje o praviči samoodločbe narodov Avstrije izzvati le veselos. Ne le pri nas v Avstriji in na Ogrskem, ampak tudi v inozemstvu, kjer že desetletja prav dobro poznajo resnični položaji stvari in so se že davno odvadili, da bi oficijozne slikarje sprejemali za gotov denar. Gospodstvajalnost imenovanih narodov je, ki ne dopuščata, da bi država ozdravila in da se ne razvija pravica samoodločbe narodov. »Fremdenblatt« bi boljše storil, ako bi se obrnil na te kalitelje

Toda nocej pa se mu je zdelo vsa stvar le pregrozna, in domišljija mu je pričarala pred oči ono ogabno fantastično kolo, ki ga predstavlja neki Hogarthis bakrorez, kako se vrtil po temni nočni poljani.

Vse naslednje dopoldne je Hubert iskal po Monte Carlu kakega skupnega znanca, ki bi ga mogel seznaniti z grofom Miranovim.

Od časa do časa je tudi stopil v igralске salone, kjer je naletel na nekatere Parizane, ki so se zelo čudili, da ga vidijo v Monte Carlu, ko so mislili, da se nahaja v Afriki. Delali so se kot bi bili njegovi najboljši prijatelji, in ga niso hoteli več izpustiti.

Le s težavo se je odkriljal vsiljivec, katerih mu nobeden ni mogel storiti zaželjene usluge.

(Dolge)

miru, mesto da sedla na sodni stol nad narodi, ki so vsdkdar dajali državi, kar jej sicer. — Argumentacija praškega lista drži sicer kot pribito. Ali kaj koristi tudi najvneljavnej argument pri ljudeh, ki — hočejo gospodariti nad drugimi. Saj v tem ravno je vzrok vsemu zlu, da so Nemci na stališču, da država so — le oni! Potem je seveda njihov ceterum censeo; kdor je proti njim, je proti državi. Nemški narodi naj le — to je njihova prokleta dolžnost — dajajo državi vse svoje najbolje, metje in kri, ali od države naj ne zahtevajo ničesar! Kajti vse, kar bi hoteli in kar bi moglo skčiti nemške privilegije, je proti državi, ker država so oni — Nemci! Taka je njihova logika, ki si jo usvajajo tudi vladni krogi, kakor je ravno kar potrdil tudi oficijozni »Fremdenblatt«. Tako se sučemo že desetletja v začaranem krogu; ker se ne sme nič zgoditi na škodo države, ki jej je ime — Nemci; ker ti nebejo odnehati niti za las od svojih predpravci, od pozicije privilegirancev; ker vse kar zahtevajo Nemci »ogrožata državo«; in ker imajo Nemci s pomočjo zistemov moč, da uveljavljajo svojo voljo: ne moremo nikdar iz kroga tja ven na piano enake pravice, svobode in zadovoljnosti vseh — in ne more država priti do ozdravljenja! Vzrok vsej mizeriji je v tem, da se Nemci neizprosno drže najkrivičnega stališča Ludovika XIV.: L'État c'est moi! Država sem — jaz! Dokler gre za tajanje državi, so tudi drugi državljani; da se ti spori ne premanje so le Nemci kar vsa država! Drugi — v kot.

Aprvizv-čiste stvari.

GOVEJE MESO.

Jutri, v nedeljo, 9. t. m., se bo prodajala govovina proti predložitvi izkaznice za meso in maščobe, ki se prešepne pod št. 1, in proti izročitvi izkaznice št. 17 serije a, b in c. Na vsako izkaznico št. 17 se bo moglo dobiti ¼ kg mesa. — Prodaja se prične ob 7 zjutraj in naslednjih mesnčah: Snigaglia, Barkovlje 41, Bin, Rolan 9, Punter, Greta Zgornja, Bolle, ul. Salita di Greta 13, Trecca, ul. Commerciale 3, Conclilla, ul. B. Cellini 1, Stanislavsky, ul. S. Spiridione 10, Visintini, ul. Cavana 22, Fabbro, ul. S. Vito 7, Pasqualetti, ul. Mas-similiana 8, Zadrnik, P. G. Vico 7, Rech-shelli, ul. Piazza Piccola 2, Polacco, ul. Becherie 47 (samo za žide), Levi, ul. Becherie 6, Pasqualetti, ul. Marje Tere-zije 43, Zadrnik, P. S. Giovanni 6, Pinter, ul. Farneto 9, Fontanel, ul. Amalia 32, Saulich, Kladin-Sv. Alojz 668, Polle, ul. Acquedotto 13, Zwetan, S. Giovanni 506, Penco, ul. Giulia 7, Paazoni ul. Giulia 18, Malusa, ul. Parini 13, Viezzioli, Barriera 15, Depace, ul. Barriera 26, Carniel, ul. Istituto 22, Polli, ul. Istituto 38, Pelazzo, ul. Settefontane 44, Fertuga, ul. Media 46, Pozz, ul. Settefontane 1, Jenco, ul. Riantti 5, Pouschë, ul. Rivo 38, Colot, ul. Giuliani 23, Cooperative Opereale, ul. S. Marco, Ombavalle, S. Maria M. Zgornja 18, Godina, Skedenj 138, Gatznig, Skedenj 50.

CENA:

Prednji deli s priklado po K 672. kg, zadnji deli s priklado po K 784 kg.

Razdelitev viner apro. komisije.

Zaupniki okrajskih okrajev izven ozkrajnih črte so vabljeni na pogovor o razdelitvi vinar apro. komisije, ki se bo vršil v torek, 11. t. m., ob 9 dop. v pisarni Jana apro. komisije, dr. Jos. Abrama, ulica Campanile št. 11 L. — Za okraje, ki ne bodo zastopani, se bo smatralo, da ne reflektirajo na vino ter se na njih odpdajajoča količina razdeli med ostale okraje.

Prodaja kuriva.

Ogije, 10 kg na izkaznico, ... Rdeče izkaznice.
Sv. Jakob: št. 2341—2420 (obrobna št. 3) dne 8. 12., pri F. Rupena, ul. Rigutti 11. (cena 84 vin. kg).
Drva za kurjavo, 20 kg na izkaznico. Rdeče izkaznice.
Stara mitnica: št. 1746—1995 (obrobna št. 4) dne 8. 12., pri G. Ambrosich, ul. del Toro 14. (cena 36 vin. kg). — Novo mesto: št. 1—200 (obrobna št. 4) dne 8. 12., pri C. Giroto, ul. Amalia 13. (cena 38 vin. kg). — Stara mitnica: št. 101—200 (obrobna št. 4) dne 10. 12., pri Ribarich, ul. Media 8 (cena 32 vin. kg). — Skedenj: št. 280—316 (obrobna št. 4) in št. 1—115 (obrobna št. 5) dne 8. 12., pri G. Sancin, Skedenj 129. (cena 35 vin. kg).
Premog (koks), 10 kg na izkaznico. Rdeče izkaznice.
Nova mitnica: št. 1996—2095 (obrobna št. 4) dne 10. 12., pri F. Gratonni, ul. L. Ricci 4. (cena 22 vin. kg). — Stara mesto: št. 101—190 (obrobna št. 4) dne 10. 12., pri C. Brunello, ul. Fontanone 18. (cena 22 vin. kg). — Skedenj: št. 116—135 (obrobna št. 5) dne 8. 12., pri R. Sancin, Skedenj 508 (cena 22 vin. kg). — Roccol: št. 395—400 (obrobna št. 1) št. 395—400 (obrobna št. 2) in št. 73—160 (obrobna št. 3) dne 10. 12., pri G. Schillan, ul. Roccol 730 (cena 22 vin. kg).
Premog (fosile), 20 kg na izkaznico. Mdre izkaznice.
Nova mitnica: št. 1043—1275 (obrobna št. 8) dne 10. 12., pri F. Gratonni, ul. L. Ricci 4. (cena 13 vin. kg).

Domače vesti.

Zbiranje trgovin ob 4 popoldne. Včerajšnji uradni »Osservatore« je objavil namesnitveni razglas, ki v smislu narredbe ministristva za javna dela, izdane 1. septembra 1917., drž. zak. št. 370, do-loča, da se morajo časovno vsi trgovski in obrtni obrati, kjer se vrši promet z odjemalci v odprtih prostorih, zaprti ob 4

POPISISTEV

Slovenska strast.

Roman. Francoski pisatelj Danile Lesueur.

Njeni prstiči so iskali gumba na igli in potem potegnili iglo iz las. Toda ta gumb, malina, vsa posuta z denanji, je bil gotovo dragocenoost, ki bi ga v pariški družbi mogla nositi edino le omožena žena. Ti briljanti so zato tako zelo razburjali Huberta, da se je ves tresel.

— Ali sem se vendar zmotil? Ali morda vendar ni njegova hči? — se je vpraševal, motreč grofa Miranovega.

»Jeklen«, in ta označba je bila popolnoma prava. Ostri blesk teh bledomodrih očih bi se moral kot jeklena ostrina zasaditi v prsi človeku, v katerega bi se uprle.

Sedaj so te strahovite oči zrle na dragešno bitje ob njegovi strani, s katerim se je Hubert ob Brénaz začel baviti tako vneto. Njegov izraz ga je pomiril, kajti videl je v njem, kot privkrtar na genovškem pokopališču, le resno očelovsko nežnost. Miranov je smehljaje se dejal nekaj, in njegov smesek je bil priljučno šaljiv in laskajoč, kot bi govoril z otrokom. Pri tem so se nekoliko privzdignili dolgi tatarski brki, vsled česar je njegovo močeno, neprozorno lice zadobilo neki presenetljivo mil izraz.

— Seveda je njen oče, in sicer oče, ki jo zelo razvaja. Zelela si je to iglo, pa ji jo je dal. V ostalem pa mladenke na Ruskem kot v Ameriki skoraj še v otroških letih

nosijo demante in hodijo same z doma ... Ali glej! Grof vstaja! ... Ali že hočeta oditi sedaj?

Mlada Rusinja je morala skoraj tik mimo njega, in od vrste do vrste je sledilo tej sijajni kratotični občudovalno šepetanje.

Hubertu je bilo srce, kot bi hotelo razbiti prsi, in senco so se mu ovlačila. Začutil je v sebi tako svečanostno razpoloženje, kot bi se nahajal v prazni cerkvi, po kateri done sladki glasovi orgelj.

Na zelo mučen način pa se je potem zavedel resničnosti. Ker se oči niso imele več baviti s čim, se je zopet glasha polastila njegovega sluha; poslušal je. Orkester je igral Saint-Saensov mrtvaški ples. Bila je skladba, ki jo je Hubert izredno ljubil, in nešetokrat je ploskal tej ironični tvorbi domišljije, temu klopotačju kosti, temu okostju, ovitemu v blaznost predivne melodije.

popoldne. Ta odredba ne velja za trgovci...

Izdajanje krušnih in živilskih izkaznic za tuje, ki se začasno nastanijo ali so na prehodu v Trstu...

Sleparstva. Prejeli smo: Pred časom je izdala oblast naredbo, s katero so morali vsi trgovci v izloženih oknih svojih trgovin navesti ceno blaga...

Zastopstvo jugoslovanskih akademikov pri načelniku jugoslovanskega kluba. 3. t. m. je vročilo zastopstvo jugoslovanskega akademike mladine načelniku „Jugoslovanskega kluba“...

Za slovenske vojaške na Dunaju. Število slovenskih vojakov, ki se nahajajo na Dunaju kot ranjenci, rekonvalescenti ali invalidi, je mnogo večje, kot bi se sodilo...

Tatvine na pošti in železnici se množijo tako zelo, da se občinstvo v kratkem ne bo upalo ničesar več pošiljati po pošti in železnici...

Za K 280 ti gara tak revež po 12 in še več ur na dan, a dečki, ki raznašajo brzojavke, pa imajo knežjo plačo — ene cele krone na dan...

Dr. Tuma in jugoslovanska deklaracija. Dr. Tuma piše v „Napreju“ o naši deklaraciji: „Čudno je sedaj toliko navdušenje po vseh krajih slovenske domovine za jugoslovansko deklaracijo 30. maja t. l. in osupljivo (!!) je, da se, recimo, naravnost umetno ustvarjeno navdušenje zanaša celo v naše vrste...“

Miklavžev večer v Narodnem domu. Kakor že objavljeno, pride danes ob 5 pop. v tržaški Narodni dom, sv. Miklavž za male in velike otroke...

Promet poštinih zavitkov o božičnem času 1916. Poštno ravnateljstvo javlja: Radi pomankanja uradniškega in služabniškega osebja kakor tudi prevoznih sredstev bo povečani promet s poštinih zavitki...

Prilika. Obširno posvetilo na Krasi takoj. P. sestvo obs. ozi. iz. delih nepremičn.: s avbe klet, hlevi 1 gospodarska hiša s dvema nadstropji, 1 kmečka hiša veliki vinograd, zemljišča, sadna drevesa v veliki množini, obširni gozlovi, skupno 191 ha. — P. jasnila dr. e. Agencija Polliaco v Trstu ulica S. Srebrjane. 1-56

Pomni! Če hočemo imeti mir, moramo žrtvovati vse. Sedmo vojno posojilo nam zagotovi mir. Kratak je čas za podpisovanje, zato se podvičaj in podpis sedmo vojno posojilo!

ren. Ravnateljstvo priporoča torej pošiljateljcem, da rabijo za omot v svojo lastno korist po možnosti edinele lesene zabojčke. Ako pa se vendarle upotrebijo za omot koši, valovita lepenska ali platno, morajo biti ti omoti prav posebno trpežni...

ŽIVNOSTENSKA BANCA PODRUŽNICA V TRSTU Ulica Portozara so vogal ul. Maria Teresa. - Lastna prila. Delniška glavica K 100.000.000. - Rez. zadržak K 20.000.000. Izvajajo kreditno vse bančno in menj. listne transakcije. Uradne ure od 9 1 pop.

MALI OGLASI: Se računajo po 4 stot. beseda. Dostopne tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Prodaj: 2 vola za delo. Informacije v hlevu ulica Commerciale 348 pri košja u. Libanau Tenze. 1-54

Prodaj: molna krava. Pojasnila daje g. K. Karowski v Rojanu (za cerkvjo. 1-65

Izredna prilika. Obširno posvetilo na Krasi v najlepši legi se prodaja takoj. P. sestvo obs. ozi. iz. delih nepremičn.: s avbe klet, hlevi 1 gospodarska hiša s dvema nadstropji, 1 kmečka hiša veliki vinograd, zemljišča, sadna drevesa v veliki množini, obširni gozlovi, skupno 191 ha. — P. jasnila dr. e. Agencija Polliaco v Trstu ulica S. Srebrjane. 1-56

Urtmar: z družino dobi stanovanje in vročo sluz. Naslov pove. Inzeratni oddelek Edinosti. 1-65

Zakije: kupujem v vsaki množini. Fran. B. bič ulica Molnogranda št. 21. 1-65

Učiteljica: nauči govorniki nemško in italijansko v treh mesecih. Barriera vecchia 1-62

Kupi se: naša hena ročni vozček za p. evazati piv. Ho. el. Palkan. 1-64

Na prodaj: je koleček v dobrem stanju, s o. raj nov. — Josip Vran. Tomašev. 3123

98: 100 lrv galije ima za p. odati Kar. 1. Šiško. 16. 0. Č. nikal. Istra. Cena po dogovoru. 3-24

Prodaj: prv vrstno novo vino o zmernih cenah Hotel Balkan. 1-62

Krastova drva: za kurjavo kratka in do ga poljubna množina na uot. dob. se v R. janu Vera. ulica 445. Pertot. 1-64

Fotozraf: Anton Jerkič: osuje v svojem ateljeju v Trstu. Via dello Poste št. 10. 407

Sprejme se takoj samostojen elektromonter za instalacije elektr. svetla ter hišnega telefona. - Ponudbe na Zavod za tehn. in elektrotehn. naprave VGIJNOVIČ & Cie Ljubljana Dunajska cesta št. 22.

SE JE ČAS! IZRABI ZADNJE DNEVE! SPOMINJAJ SE SEDMEGA VOJNEGA POSOJILA!

Kabaret-Varietè MAXIM Trst - Via Stadion 10 - Trst Odprt od 8 2 zvečer naprej Vstopnina K 2

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu (Lastna palača) ustanovljena leta 1888. Zavarovanje proti škodi, povzročeni po ognju, strehi in eksplozijah. Zavarovanje steklenih pištol proti razbitju. Zavarovanje proti tatvini z vlomom. Zavarovanja pošiljatev na morju in po suhem. Živiljenjska zavarovanja v najrazličnejši kombinacijah. Delniška glavica in rezerve dne 31. decembra 1915 K 199,625,932-40

T 3 dni se je zopet odprla dobroznana trgovina JOSIP SPEHAR & Comp. v Trstu, ulica S. Caterina št. 7. VELIKA IZBERA izgotovljenih orodij za odrasle in otroke Suknja, Ranglan in Paletot. P. N. občinstvo naj si o pravem času preskrbi izkazilo.

C. k. avst. sklad za vojaške vdove in sirote Deželna poslovalnica za Trst ul. del Lazzaretto vecchio št. 3. Kaj je vojno zavarovanje? Podpisovanje vojne posojila brez večje gotovine, ki pomeni najpopolnejšo zvezo absolutno varne in visoke HRANILNE VLOGE ter omogoči izdatno in uzansko preskrbo. — Brez zdravniške preiskave, C. k. avst. sklad za vojaške vdove in sirote v Trstu.

Ustanovljeno l. 1893. Ustanovljeno l. 1893. Vzajemno podporno društvo v Ljubljani registrirana zadruga z omejenim jamstvom dovoljuje članom pose. 13 proti poročstvu, zast. vi življenjskih polne, posestev, vrednostnih papirjev ali proti zagnanosti na službene prejemke. Vračilo se posojila v 7, 15 ali 22 letih v obeh ali pa v obojih dogovorjenih obrokih. Kdor želi posojilo, naj se obrne na pisarno v Ljubljani, Kongresni trg št. 13, ki daje vsi potrebna pojasnila. Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4% /, vsuvenno Lastno premoženje zn. 54 koncem leta 1915 5193140 K. — Delničnik je bilo koncem leta 1915 1924 515615 delnič. ki reprezentujejo j. mstv. n. glavnice v 60-9-83 K

Amerikanski duble-zlato v zlatarnici in urarnici A. Jerman, Trst, ul. Barriera vecchia 19 Velika zaloga dolgih in ovratnih verižic, zapestnic, prstanov, uhanov, obeskov za slike, medaljone in t. d. Vse stvari so po zmernih cenah, izdele in v najboljši tovarnah. — Srebro in zlato kupujem in menjam. Pošilja se po povzetju. Ceniki se ne razpošilijo

Dobrozna urarna in zlatarna Alojzij Povh Trst, Piazza Barriera vecchia št. 3 Kupuje zlato, srebro in dragulje po najvišjih cenah.

registrovana zadruga z omejenim poročtvom TRST - Piazza della Caserma št. 2, I. nad. - TRST (v lastni hiši) vhod po glavnih stopnicah. TELEFON št. 952 ima varnostno celico (safe deposits) za shranjevanje vrednostnih listov, dokumentov in raznih drugih vrednot popolnoma varno proti ulomu in požaru, urejeno po najnovejši načinu ter je oddaja strankam v najmanjši možni rok. STANJE VLOG NAD 10 MILIJONOV KRON. Brade ure: od 9 do 12 pop., in od 3 do 5 pop. Izplačanja vsake delavnice na vsakih treh dneh

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

POSOJILA DAJE za vknjižbo 5% /, na menice po 6% /, na zastave in amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru. EKSPEDITIVNE TRGOVSKE MENICE.

HRANILNE VLOGE sprejema od vsakega, ce tudi ni obrestuje po 4% /, Večje stalne vloge in vloge na tek. račun po dogovoru. Resti doma plačuje zavod št. 22. Vloga se lahko po cel. kroni - ODDAJA DOMA E. NARJALNIK (HRANILNE VLOGE).

Za Krekov spomenik se uprizori v nedeljo, dne 9. t. m., točno ob 5 pop. igraček v 3 delanjih »Večna mladost, in večna lepota«. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor Zveze Marjin dom, ulica Risorta 3.

Obnova grobovine. Mestni magistrat naznana, da se v letu 1917. zapovedujoča desetletna grobovine more obnoviti samo do 31. marca 1918. Po preteku tega roka ostanejo grobovi, za katere se grobovina ni obnovila, na razpolago občini. Seznam grobov, za katere zapade letos desetletna grobovina, je na ogled v pisarni V. magistratnega oddelka, III. nadstropje, vrata 97, in pri nadzorništvu občinskega pokopališča pri Sv. Ani.

Za vojne ujetnike. Izplačevanje pavšala za vojne ujetnike. Poslanca dr. Benkovič, dr. Pogacnik in tov. so podali v poslanski zbornici na domobranskega ministra sledečo interpelacijo: Oprema vojnih ujetnikov, nahajajočih se pri poljedelcih, je docela nezadostna. Preskrbljeni so tako slabo z obleko in obuvalom, ki se jim je popolnoma obrabila, da jih to ovira na delazmožnosti, posebno sedaj po zimi. Poljedelci ne morejo omisliti potrebne opreme ujetnikom; saj se zase ne morejo dobiti potrebnih stvari. Ravno tako se čuti tudi skrajno neprijetno, da se ne izplačujejo več pavšali za stanovanje in preskrbo moštva, ki straži ujetnike. Posebno opozarjamo na take razmere v občini Blagovica, okraj Kamnik na Kranjskem. Tam nastanjeni vojni ujetniki spadajo k c. kr. ujetniškemu tabornišču Wegscheid pri Lincu, sprem. kom. št. 12. V bližini so razmere baše boljše. Vprašamo: Ali je gospod domobranski minister pripravljen odrediti: 1. da bodo vojni ujetniki, ki delajo pri poljedelcih preskrbljeni, s primerno obleko in obuvalom? 2. da se izplača pavšal za stanovanje in hrano premelega moštva vojnih ujetnikov na dotične poljedelce?

Poštni urad v Medju. Danes, 8. decembra t. l. se je zopet odprl poštni urad Medja in se za sedaj samo za pismenkopostni promet, izvzemši zasebno rekomandacijo.

Iz Srednja. Jutri popoldne ob 3 in pol se bo vršil občini zbor podružnice CMD v Skednju v prostorih »Gosp. društva« s sledečim dnevnim redom: Nagovor predsednika, poročilo tajnika, poročilo blagajničarke, poročilo vrtnarice, volitev odbora, slučajnosti. — Gosti, dobrodošli! Odbor.

Jutri, v nedeljo, 9. t. m., priredi čitalnica pri Sv. Jakobu v dvorani Del. kons. društva občinski Miklavžev večer z obilnim sporedom. Vkljub vojni furiji bo tudi letos Miklavž odbaroval male in velike otroke za zaslugi. Darove je izročiti gospe Rozi Pečar, Campo S. Giacomo 5 l. Vodstvo »Narodnega doma« pri Sv. Ivanu vabi vse stare člane na pogovor glede sanacije, danes, v soboto od 5 do 7 pop. v lastne prostore. Istotako se vabijo novi člani h pristopu.

Kratkosti in umetnosti.

Josip Ribičič: Razvaline. Trst 1917. Cena 2 K. Na korist goriškim beguncem založil Zdravko Katnik. Pod tem naslovom je izšla te dni serija enajstih črtic tržaškega pisatelja J. Ribičiča. Vse, izvzemši štiri so bile že objavljene v lanskem letniku »Ljubljanskega Zvonca«. Kratke po zasnovi, koncizne v izpeljavi se odlikujejo posebno po lepem, prirobnem jeziku. Opisujejo veliko vojno gorje, ki je prišlo nenadoma na naše kraje, med naše ljudi. Zdi se ti, ko jih bereš, da hodiš po zapuščenih ruševinah naše lepe Primorske dežele. Vse okoli tebe je ena sama, velika »razvalina«.

Gospa Nanica iz tihga, goriškega predmestja s svojo veliko »ljubeznijo do hiše svoje«. — v vojni oslepeli delavec Peter, ki je obstal kakor »odtrgan cvet vrh blata še ves bel in svež«, kjer čaka, da »ga vanj potlača prva noga«. — filantrop Bolč, ki ne more »gledati brezbržno tuje bridkosti«, a si je pod težo trde vsakdanjosti vendar »nalozil velik greh na dušo«. — črnovojnik Just, ki obične svoje rojstno mesto (Trst?) z veseljem v srcu, a gre pravzaprav na pogreb lastne družinske sreče. — itd.

Zivljenje vseh nastopajočih oseb je dobro opazovano in točno očitano. Iz te ali one črtice zazveni včasih prav naravno satirična struna, ki pa nikoli ne zmoti utisa celote. H koncu je pristavil pisatelj še »Epilog«, vizijo v nedeljskem jutru, polno zaupanja in vere v bodočnost, ki naj opere z nas blato in sramoto sedanjih dni. Založnik g. Zdravko Katnik, pisatelj goriški sorojak, je namenil izkupiček drobne knjižice v olajšanje bede goriških beguncev. Na občinstvu je sedaj, ali se mu namera posreči, ali ne! J. S.—

DARUJI. Svetolovski podružnici CMD daruje gosp. Hinko Schmidt 10 K namesto venca na grob Josipa Fonda Vrabca; 10 K za plemenitih na Miklavževo v pregostoljubni Matkovi hiši. — Skupaj 20 K. Podružnica CMD v Rojani. Pri Sv. Ivanu pri Gradu se je poročil g. Josip Rože, privatni uradnik iz Trsta, sedaj v vojaški službi, z gospico Josipino Walcher, posestnikovo hčerko; ob tej priliki darujejo nevesta, ženin in njegov oče Josip Rože K 20. G. Ciril Petrovc za neko napravljeno uslugo K 5; v počaščenje spomina pok. Justa Venutija in ob obletnici smrti nepozabne Zlatke daruje družina Geržanova K 10. Za otroški vrtec v Skednju so darovale sledeče matere: Justina Cotič K 3, Ana Vekjet K 2, Koban Marija K 2, Nemač K 2, Mislej K 120, Badolč K 2, Pipan K 1, Bječar K 1, Kontič K 2, Stragaus K 740, Godina Marija (Sopa) K 2, Taučar K 2, odbornik podružnice CMD Anton Lavrenčič K 50.

PRIPOROČLJIVE TURKRE. Trgovina lestv'n. IVAN BIDOVEC, Trst, ul. Campanile 13 (irg. Ponterosse). Ima v zalozki: čaj, paradižno kumare, mnogo vrst kock za juho, 2-af in tudi blago aprovizacij-ke komisije. Pr-tai Jama ka rum, koka ak Marty, ermouth, mal novec, sliv vsa ter več vrst mineralnih vod. Vsa po zmernih cenah. 414

Mehanična delavnica. ODLIKOVANA LIVARNA OSVALDELLA. Via Meda 26. Izdelovanje in poprava strojev in motoj-c. Proračuni. 991

Knjigovoznica. PIETRO PIPAN, Trst, ulica Valdirive 19. Arti silena vezava Žepni koli arji lastnega izdelovanja. Vpisniki registr. o posebnega sistema. 207

Majolične peči in šedilniki. M. ZEPPAR, ul. S. Giovanni 6 in 12. Najboljša izdelovanja in najpopolnejša vr-ta. Cene zmerno. 202

Hotel Continental. Trst, ulica San Nicolò št. 25 (blizu Corso). Prepoznajete se po dvigalu. Cene zmerno. Postrežba točna. 190

Papir. VFEJKA ZALOGA PAPIRJA za ovitke, papirnatih rebe lastne tovarne — Valčki raz li harv in velikosti Cene znorne. — Gastone Dollinar, Trst, Via dei Galii 16. 256

Šivalni stroj. DELNIŠKO DRUŠTVO ŠIVALNIH STROJEV SINGER, Trst, Corso 20. Prodaja šivalnih strojev in vah pri iklin l delavnica z popravilnjaja. 258

Dermatološka krojačnica. A. RIEGER, Trst, ulica Commerce 3. Izdeluje vsakovrstne oblike po n. leške in francoskem kroju, plesne oblike, obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerno. 337

Nepremočljivi plašči. LEOPOLD HAAS, Trst, Corso 2 in via Barriera vecchia 14. Bogata izbira vojaških plaščev od K 20 — naprej. 257

Izjavine na debelo. Bogata izbira vsakovrstnih jestvin; prodaja na debelo RUGGER & GAMBEL v Trstu, ulica d'illo Acque vogal ulice Corosao. 244

Išče se stenografinja, zmožna deželnih jezikov in pisanja na stroj. — Ugodni pogoji, stalna služba. — Predstaviti se: ulica Nadvojvode Josipa št. 13, I. nadstropje, pri dr. Vilanu.

ZOBOZDRAVNIK Dr. J. Čermák v Trstu ulica Poste vechte 12 vogal ulice delle Poste. Izdiranje zobov brez bolečine. — Plombiranje. — UMETNI ZOBJE --

Nadomestek toaletnega mila. Parfumiran in okusno urejen. Nadomestek toaletnega mila Vsebina enega kartona 2 1/2 ducata, stane franko kron 26.50. Razpošilja tvrdka LANG & COMP., Osijek, Hrvatska Slavonija, Župni trg. Brojovni naslov: Lang & Comp. Osjek.

Prostovoljna dražba hišnega in gospodarskega poslopja ter vrta v Dobravljah hšt. 3 pri Tomažu se bo vrtila dne 16. dec. 1917 v Tomažu v prostorih »Hranilnice la posojilnice« ob 2 pop., kjer se polzve tudi pogoje. NAČELNIŠTVO Hranilnice in posojilnice v Tomažu reg. zadruga z neom. zavezo.

GAMBRINUS vsaki večer ob 9% velika varietetna predstava. Varietete Kabaletti Voltopina K 1-10

Ljubljanska kreditna banka Podružnica v Trstu. Ulica Caserma šte. 11. Uradne ure od 9-1. Kupuje in prodaja vrednostne papirje vsake vrste, srečke, tuje zlate in papirnatne novce in devize. Daje predujme na vrednostne papirje in blago in izvršuje vse v bančno stroko spadajoče tranzakcije. Vloge na knjižice obrestuje 4% netto Vloge na tekoči in žiro-račun najboljše po dogovoru. Obavlja nakazila vojnim ujetnikom. Poslovalnica c. kr. razredne loterije.

Fotografski atelje DAGUERRE. Trst - Corso šte. 39 - Trst. Razglednice v platinu. Specijalita: slike v barvah, fotoschizzi, Cabinet, visit, povečanja, reprodukcije vsake slike. — Električna razsvetljava. —

IVAN KRŽE -- Trst Piazza San Giovanni 1. Zaloga kuhinjskih in kletarskih potrebščin od lesa in pletenin, škafov, ket, sit in vsakovrstnih košev, jerebov, in metel ter mnogo drugih v to stroko spadajočih predmetov. — PRIPOROČA svojo trgovino s kuhinjsko posodo v-ake vrste nadi od porcelan, zemlje, emaila, kosturja ali cinka, nadalje pasmanatorije, kletfid Za gostilničarje pipr, kroglje, sesalje in steklene posode za vino l. i. d. l. d.

Umetno-fotografski atelje Trst, ulica del Rivo št. 42 (prilijaja) Trst. Izvršuje vsako fotografično delo kakor tudi razgleda, posetke notranjost lokalov, poročila vso plašča z vsakovrst. snemnicami POSEBNOŠT: POVEČANJE in VSAKE FOTOGRAFIJE in tudi usposobljen gost, naročnikov sprejema narobe in jih izvršuje na domu, ov. tudi za naj mest, po najzmernejša cenah. Trst, ul. del Rivo šte. 42

Josip Struckel Trst, vogal Via Mar'a Teresa-S. Caterina. Novi dohodi volnenega blaga za moške in ženske. Ve icka izbira kozuhovine, nogavic, volnenih srajc (maje) barhanta, svilenega in volnenega blaga za bluze, čipkovih ovratnikov in okraskov.

Hotel in restavracija METROPOLE Trst, ulica S. Nicolò 22. Kuhinja prve vrste. Vina izbrana. Elegantne sobe. — Največja čistost. — Cene zmerno.

Zlatarnica G. Pino v Trstu se je preselila na Corso št. 15 v bivšo zlatarnico G. Zercowitz & Figlio. Velika izbira srebrnih in zlatih ur, uhanov, prstanov, verižic itd. Cene zmerno. Cene zmerno.

JADRANSKA BANKA Trst, Via Cassa di Risparmio šte. 5 (Lastno poslopje). Kapital in rezerva K 13,200.000.— KAPITAL IN REZERVA K 13,200.000.— FILIALKE: Dunaj Tegelhofstrasse 7-9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metkovič, Opatija, Split, Sibenik, Zadar. KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje, rente, obilgacije zastavna pisa,na, priporočila, dolicne, srečke itd. VALUTE IN DEVIZE. PREDUJMI na vr dnostne papirje in blago lezece v javnih skladisih. SAFE-DEPOSITS PROMESE. Brzjavji: JADRANSKA. MENJALNICA. VLOGE NA KNJIŽICE 3 1/2% od dneva vloge do dne a vzdija. Ren ni čavek plačuje banka od svojeja. Obrestovanje vlog na tekočem in žiro-računu po dogovoru. — Akrditivi, cek in nakaznice na vsa tu- in inoz mskat r. l. c.

Kranjine vloge sprejema od vs kega tudi če ni ud zadruga, in jih obre 4 1/2% vsake vrste po dogovoru. Trgovcem otvarja tekovne račune z dnevnim oobrestovanjem. Rentni davek plačuje zadruga sama. Vloga se lahko p. ozo krono. Pošte-branilnični račun 75.579. TELEFON 16-04. Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu registrovana zadruga z neomejenim jamstvom ulica S. Francesco šte. 20, II. nadstropje v hiši lista „Edinost“

Podpisujte sedmo avstr. vojno posojilo Državno posojilo. Podpisovalna cena . . . kron 94.50 Popust . . . „ —.50 Torej za K 100.— nomin. kron 94.— Rendibiliteta: 6.41%. Državne zakladnice. Podpisovalna cena . . . kron 92.50 Popust . . . „ —.50 Odbitek 1 meseca obresti „ —.46 Torej za K 100.— nomin.*) kron 91.54 Rendibiliteta: različna kakor bodo iste prej ali slej amortizirane. Največja: 7.50%. Najnižja 6.07%. *) Odrezki ki zapadejo 1. februarja 1918 se takoj izplačajo. Za predujme obrestna mera znižana na 5%. Podpisovanja sprejemajo vse tukajšnje banke.